

**TEISĖJŲ ETIKOS IR
DRAUSMĖS KOMISIJOS
VEIKLOS ATASKAITA**

**20
21**

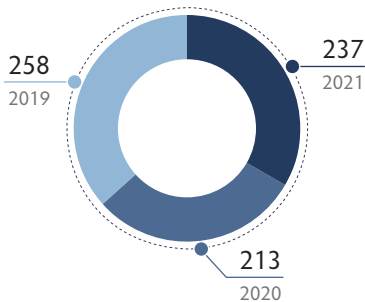
**LIETUVOS
TEISMAI**

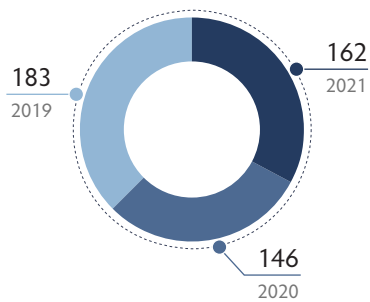
Statistika

2021 m. sausio 1 d.–2021 m. gruodžio 31 d.

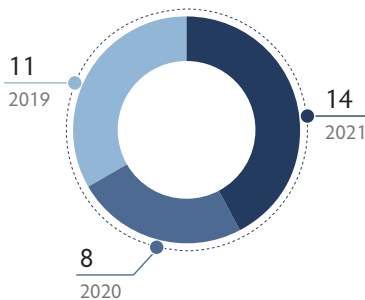
Visi gauti teikimai, pareiškimai, prašymai, skundai bei kiti dokumentai

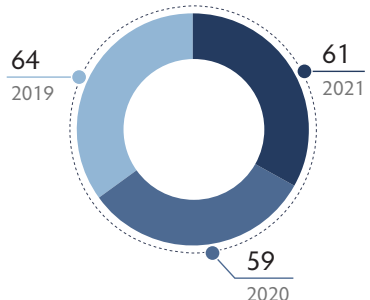
Pareiškimai, prašymai, skundai, kurie nebuvo nagrinėti Komisijos posėdyje (pateikti atsakymai Komisijos pirmininko sprendimu)

Komisijos posėdžiuose nagrinėtini teikimai, prašymai dėl konsultacijų

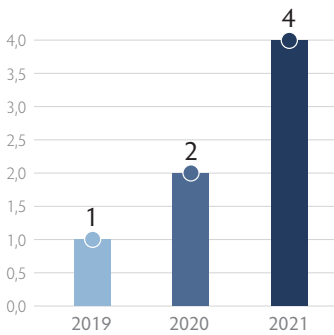

Kiti įvairiomis formomis pateikti kreipimaisi, kurie atmesti kaip nepriskirtini Komisijos kompetencijai

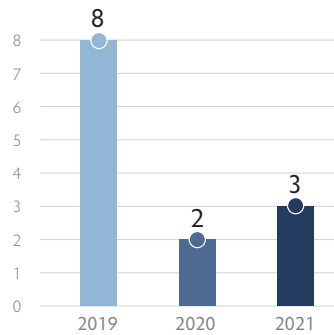

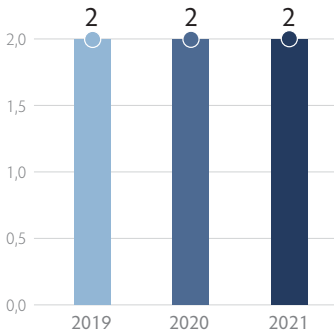
Iškeltos drausmės bylos

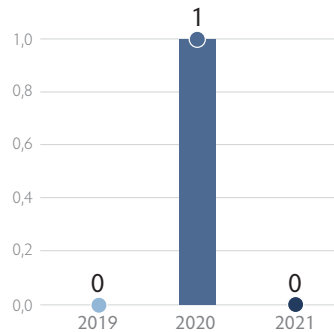
Apsiribota svarstymu (drausmės byla neiškelta)

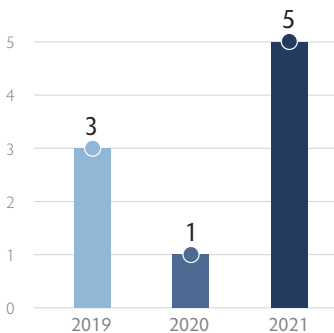
Drausmės byla neiškelta nenustačius drausminės atsakomybės pagrindų požymių

Drausmės bylos svarstymo procedūra nutraukta nelikus drausmės atsakomybės subjekto

Konsultacijos

Tendencijos

Retrospektyviai vertinant Komisijoje gaunamų dokumentų skaičių, pažymėtina, kad gaunamų teikimų, kuriuose prašoma iškelti drausmės bylą teisėjams, skaičius lyginant 2019–2021 m. vidutiniškai lieka nepakitęs.

Komisijos posėdyje buvo nagrinėti 9 teikimai dėl drausmės bylą iškėlimo bei 5 prašymai dėl konsultacijos suteikimo.

162 teikimai nebuvo nagrinėti Komisijos posėdyje – pareiškėjams buvo pateikti motyvuoti atsakymai dėl atsisakymo nagrinėti teikimą Komisijos posėdyje.

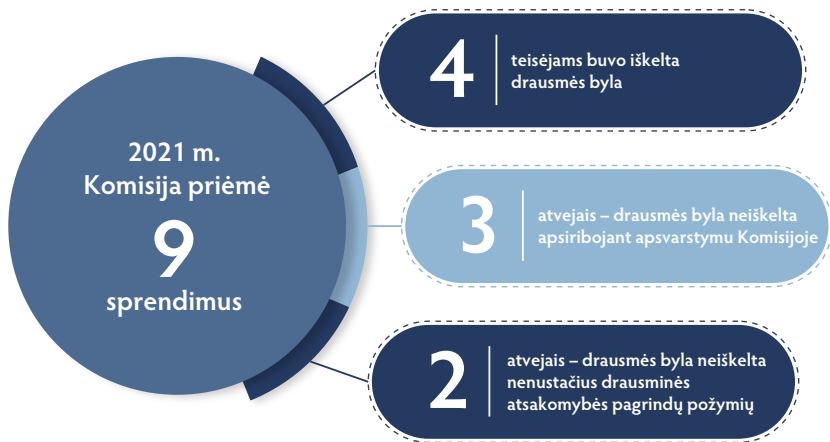
Tai reiškia, kad didžioji dalis gaunamų teikimų nėra nagrinėjami Komisijos posėdžiuose, nes juose iš esmės prašoma revizuoti teismų sprendimus ar įvertinti teisėjo procesinius veiksmus teisėtumo ir pagrįstumo aspektais.

Pažymėtina, kad dažnai skundai neatitinka Komisijos nuostatose keliamų reikalavimų – yra nemotyvuoti, deklaratyvaus pobūdžio bei turintys kitų trūkumų (teikiami pakartotinai, tinkamai nepasirašyti, surašyti nevalstybine kalba ir pan.).

Pareiškėjams pateikiamuose atsakymuose dėl jų skundų nenagrinėjimo išsamiai paaiškinama Komisijos kompetencija, nurodoma, kokius teisėjų veiksmus Komisija gali vertinti etikos požiūriu. Tam tikrais atvejais, prieš atsisakant nagrinėti skundą, Komisijoje gaunami teisėjo, kurio elgesys skundžiamas, teismo pirmininko paaiškinimai, vertinama kita medžiaga, klausomi posėdžių garso įrašai ir kt., ir tik po to teikiamas atsakymas pareiškėjui. Tokia praktika padeda geriau įvertinti pareiškėjų skunduose dėstomas aplinkybes, t. y. ar aplinkybės nėra pateikiamos tendencingai, subjektyviai vertinant situaciją, ir padeda užtikrinti, kad Komisijos posėdžiuose būtų svarstomi tik tie teikimai ir skundai, kurie yra motyvuoti, surašyti konkrečiai, dalykiškai ir reikalauja išsamaus tyrimo bei įvertinimo pagal Komisijos kompetenciją.

Sprendimai

Pažymėtina, kad:

- **9** atvejais Komisija posėdžiuose vertino teisėjo elgesio atitiktį Teisėjų etikos kodekso 15 straipsnyje nustatytam pareigingumo principui;
- **1** atveju – teisėjo elgesio atitiktį Teisėjų etikos kodekso 7 straipsnyje nustatytam pagarbos ir lojalumo valstybei principui;
- **1** atveju – teisėjo elgesio atitiktį Teisėjų etikos kodekso 8 straipsnyje nustatytam teisingumo ir nešališkumo principui;
- **9** atvejais – teisėjo elgesio atitiktį Teisėjų etikos kodekso 6 straipsnyje nustatytam pagarbos žmogui principui;
- **10** atveju – teisėjo elgesio atitiktį Teisėjų etikos kodekso 14 straipsnyje nustatytam pavyzdingumo principui;
- **7** atvejais – teisėjo elgesio atitiktį Teisėjų etikos kodekso 13 straipsnyje numatytam padomumo principui;
- **2** atvejais – teisėjo elgesio atitiktį Teisėjų etikos kodekso 16 straipsnyje nustatytam solidarumo principui.

Teikimai

Komisijos pirmininko sprendimu 2021 m. posėdžiuose atsisakyta nagrinėti 162 teikimus. Pažymėtina, kad atsisakymas nagrinėti priimamas visapusiškai įvertinus teikimo turinį: ar teikime nurodomos aplinkybės nėra siejamos su teismo priimto sprendimo kvestionavimu, ar teikime nurodyti reikalavimai atitinka Komisijos kompetenciją, ar nurodomi teisėjo veiklos trūkumai vertintini kaip sisteminiai ir šurkštūs.

Atkreiptinas dėmesys, kad, pasikeitus teisiniam reglamentavimui (nuo 2019 m. rugpjūčio 1 d.), Komisijos pirmininkas, priimdamas sprendimą atsisakyti nagrinėti Komisijos posėdyje teikimą, kurio turinys yra susijęs su teismo procesinių sprendimų vertinimu ar kita veikla, kurios tyrimas aiškiai pažeistų Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir Teismų įstatyme įtvirtintą teismų ir teisėjų nepriklausomumo principą, turi gauti ne mažiau kaip keturių Komisijos narių pritarimą. Tokiu būdu užtikrinamas Komisijos priimamų sprendimų skaidrumas ir viešumas.

Komisija, siekdama prevencinių tikslų bei įvertinusi kiekvieną konkretų atvejį, teikdama atsakymą pareiškėjui, kartu pateikia ir rekomendaciją ar siūlymą teisėjui atkreipti dėmesį į tam tikrus savo elgesio aspektus ir jį koreguoti.

Konsultacijos

Teisėjų konsultavimas dėl Teisėjų etikos kodekso taikymo yra svarbi Komisijos veiklos sritis. Vertindama individualią situaciją bei konkrečias aplinkybes, Komisija formuoja rekomenduojamą tam tikro elgesio modelį, atitinkantį teisėjo etikai keliamus reikalavimus.

Komisija 2021 m. pagal teisėjų prašymą suteikė 5 konsultacijas.

Suteiktos konsultacijos, kaip ir Komisijos priimti sprendimai, yra viešinami Nacionalinės teismų administracijos puslapyje adresu <https://www.teismai.lt/lt/teismu-savivalda/teiseju-etikos-ir-drausmes-komisija>.

Prevenција

Teisėjų etikos ir drausmės komisija ypač pabrėžia teisėjų profesinės etikos sklaidos svarbą. Pagal galimybes Komisijos pirmininkė ir jos nariai dalyvauja įvairiuose renginiuose ir mokymuose, juose sukaupia patirtimi dalinasi su teisėjų bendruomene.

Teisėjų etikos ir drausmės komisijos pirmininkė Sigita Jokimaitė 2021 m. kovo 3 d., balandžio 9 d., gegužės 11 d., rugsėjo 2 d., spalio 29 d. vedė mokymus „Teisėjų etika“ skirtinguose Lietuvos regionuose dirbantiems teisėjams, mokymų metu teisėjai buvo supažindinti su naujausiomis profesinės etikos reikalavimų aktualijomis, naujais Teisėjų etikos ir drausmės komisijos praktika, Teisėjų garbės teismo, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika etikos srityje. 2021 m. rugsėjo 29 d. NTA Mokymų centre praversti etikos mokymai susidariusiai naujai paskirtų teisėjų grupei. Kartu su Kauno apygardos teismo pirmininku teisėju M. Bartninku komisijos pirmininkė dalyvavo ruošiant Europos Tarybos organizuotus nuotolinius HELP mokymus teisėjams „Judicial Ethics“.

Teisėjo profesinės etikos tema buvo plėtojama ir 2021 m. spalio 7 d. Teisėjų tarybos organizuotoje konferencijoje „Teismų nepriklausomumas: realybė ir siekiamybė“, kurioje Komisijos narys Liudas Ramanauskas skaitė pranešimą „Teisėjų profesinės etikos priežiūros modelis: instituciniai ir procedūriniai aspektai“. Konferencijoje savo pranešime įžvalgomis apie teisėjo profesinės etikos standartus pasidalino buvusi Komisijos narė profesorė dr. Jurgita Paužaitė-Kulvinskienė.